

הליך משמעותי פנים-פקולטטי

(מסמך זה והנספח לו מנוסחים בלשון זכר אבל מכוונים לגברים ולנשים כאחד)

באופן מסורתי, עד היום תלמידים שנחשדו בהעתקה או הונאה הועמדו לבירור בפני וועדת המשמעת של האוניברסיטה. הליך זה היה בעל אופי משמעותי- משפטי. פעמים רבות היה זה תהליך ארוך ומייגע הן למורים והן לתלמידים. כמו כן, לא נלווה לו היבט חינוכי כלשהו. אומנם, במקרי הונאה קשים כמו עבירה שנעשתה במסגרת עבודת גמר למוסמך או עבודת דוקטורט, שליחת אדם אחר להבחן במקום התלמיד, או הגשת עבודה הכוללת נתונים עובדתיים בדויים, אין מנוס מלהמשיך במסלול המשמעותי הקיים. אבל עבירות אחרות כגון הונאה בבחינה או בעבודת סמינר, שימוש ומסירת מידע בזמן מבחן, הגשת עבודה שחלקה הועתקה מעבודה או מקור אחר, או העתקה מהאינטרנט, הם סוג העבירות אותם אנו מנהלים במסגרת פנים-פקולטטית.

הליך זה דורש הסכמה הדדית של המורה ושל התלמיד, ומותנה בהודאתו של התלמיד על דבר העבירה המיוחס לו. הליך כזה מבטא את הרצון לחיזוק הקשר והכבוד ההדדי בין מורים לבין תלמידים וכן את אופייה של קהילה אקדמית לומדת וחוקרת שאיננה עסוקה בתביעות והליכים משפטיים ומנסה לפתור חריקות וחריגות בתוכה פנימה. הליך משמעותי המלווה בהדגשת עקרונות ונורמות מוסכמות של התנהגות נאותה ותוך שיג ושיח המנסה למתן ולא העצים קונפליקטים מחזק בסופו של דבר את הסביבה האקדמית שלנו על מרכיביה השונים.

תהליך הבירור, בנוכחות המורה, התלמיד, נציג הדיקן, ונציג הסטודנטים, ולאחר הודאתו של התלמיד בהונאה, אמור לאפשר לכל הצדדים להציג את נקודות המבט שלהם, לספק הסברים, ולשלב אמירות חינוכיות ומוסריות והצעות לדרכים להבטיח שדברים אלו לא יחזרו על עצמם. ההליך המשמעותי מדגיש את שמירת כבודם של שני הצדדים. ההחלטה בסיום הדין תהיה על דעת כל הצדדים ובהסכמתם מה שאמור לחזק אצל התלמיד את תחושת ההגינות וההתחשבות.

(ראו בעמוד הבא נספח המתאר את המקרים המאפשרים הליך גישור, סייגים, ומקרים המחייבים הליך בוועדת משמעת. מסמך מפורט המתאר את הליך הבירור ניתן לקבל במזכירות לענייני הוראה של הפקולטה).

נספח

הליך הביורור: גישור אצל דיקן הפקולטה למדעי הרוח

• מקרים שבהם ניתן להציע הליך ביורור:

1. הונאה בבחינה, בעבודת סמינר, בעבודת בית או במטלה לימודים אחרת, כולל העתקה מהאינטרנט.
2. שימוש, החזקה, הכנסה, קבלה או מסירה של מידע אסור במהלך הבחינה.
3. כתיבת עבודה או חלק ממנה, לשם הגשה בידי אחר, או העברתה לידי לתכלית זו.
4. הוספה, השמטה או הכנסת שינוי אחר בבחינה או בעבודה שלא במהלך הרגיל של כתיבתן.
5. הגשת עבודה, שכולה או חלקה, הועתקה מעבודה או ממקור אחר.
6. הפרה של הוראות התייחסות לבחינה, לעבודה סמינריונית, לעבודת בית, או למטלה לימודית אחרת, לרבות הפרת הוראות בדבר התנהגות במהלך בחינה בכתב או בעל-פה.

• סייגים:

1. בהליך הביורור לא ניתן יהיה לפסוק הרחקה מהלימודים לתקופה כלשהי. אם נציג הדיקן סבור מלכתחילה שחומרת המעשה מצדיקה זאת, עליו להעביר את התלונה לוועדת המשמעת. גם במקרה ובמהלך הביורור התגלו לנציג דיקן דברים המצדיקים או מרמזים לכיוון הרחקה, הוא יפסיק את ההליך ויעביר את העניין לוועדת משמעת.
2. תוצאות הביורור לא ירשמו בתיקו האישי של התלמיד, אלא יועברו למזכירות לענייני הוראה של הפקולטה ולמזכירות האקדמית.
3. אם אין הסכמה על תוצאות ההליך, רשאי המרצה או התלמיד לבקש להעביר את הנושא לוועדות המשמעת.
4. יובהר כי התהליך המוצע אינו חופף את סמכויות השפיטה של הדיקן לפי תקנון המשמעת ואינו גורע מסמכויות אלה. התהליך המוצע אף אינו גורע מכוחו של מרצה לפי התקנון להגיש תלונה משמעתית נגד הסטודנט בהליכים רגילים, אם אין הוא מסכים לעריכת הליך הביורור הנוכחי.

• מקרים שבהם חייבים להעביר את המקרה לוועדת משמעת:

1. הונאה בעבודת דוקטור או בעבודת גמר למוסמך.
2. ניצול מרות והטרדות מיניות
3. הגשת עבודה, שכולה או חלקה נכתבה בידי אחר, בין אם ללא תמורה, תמורת תשלום או תמורה אחרת.
4. שליחת אדם להיבחן במקום התלמיד, או התחזות לתלמיד אחר בבחינה.
5. הגשת עבודה הכוללת נתונים עובדתיים בדויים. וכד'.

הפקולטה למדעי הרוח

הר הצופים, ירושלים 9190501

טל': 02-5881077 | פקס: 02-5883711 | ashum@savion.huji.ac.il